

Slavica Popović

PRICHĚ
IZGUBLJENOG
MORA PANONSKOG

2015.

Slavica Popović

PRIČE IZGUBLJENOG MORA PANONSKOG

Slavonski Brod, 2015.

Slavica Popović / Priče izgubljenog mora Panonskog

Vlastita naklada:

Slavica Popović

Lektura

Marijana Kolundžić, prof.

Tehnička priprema

Hrvoje Bilić, Vjekoslav Galzina

Elektroničko izdanje

ISBN 978-953-58696-0-3

ISBN 978-953-58696-1-0

ISBN 978-953-58696-2-7

Slavonski Brod, 2015.

Ovo djelo dano je na korištenje pod licencom

Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 Internacionalno

CC BY-NC-ND

Dopuštaju se nekomercijalno umnažanje i distribucija

u jednakim uvjetima, uz uvjet imenovanja izvora.

Pun tekst licence nalazi se na adresi:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

UVOD

Nekada davno, davno na području srednje Europe – kojoj pripada sjeverni dio Hrvatske – nalazilo se Panonsko more. Kao i svako more i Panonsko je obilovalo životom. A onda je uslijedila promjena. Voda se kroz procjepe provukla prema Sredozemnom i rijekama prema Crnom moru. Nastala je beskrajna Panonska ravnica smještena između Alpa, Dinarida i Karpata. Dio te nizine je prekrasna i bogata ravnica Slavonija u Hrvatskoj. Dosta dugo rađena su istraživanja na području Dilj gore i nalazi fosila u Sovskom jezeru kao i u umjetnom jezeru Petnja potvrdili su da je tu postojalo more. Žitelji ovih krajeva trude se očuvati uspomenu na Panonsko more. Ova knjiga je moj skromni doprinos tomu. Taj prekrasni okoliš i pronađeni ostatci drevne prošlosti bili su mi inspiracija da svoje bajke smjestim u to izgubljeno More Panonsko. Protkane su porukama za djecu i za odrasle.

Slavica Popović

RIBICA S NAUŠNICOM

U dubini mora, u srebrnom jatu živjela je sa svojom obitelji ribica Srebrenka. Budući da je bila najmlađa, svi su ju jako voljeli i u svemu nastojali ugoditi. U početku to i nije bio problem dok je imala sitne želje. Srebrenka je bila pametna ribica i kako su je svuda vodili, brzo je širila znanje, ali time su se povećavali i njeni prohtjevi.

Tako je jednom, plivajući u plićaku, vidjela da puž ima kućicu, te ju je i ona poželjela. Roditelji se samo pogledaše, pa umjesto da joj objasne kako to nije moguće, spremne ju u postelju i onda se daju u potragu za kućicom svojoj najmlađoj ribici.

Morali su se spustiti do samog dna mora, ne razmišljajući o opasnosti koja vreba iza svakog kamenčića i iza svake travke. Pronašli su jednu praznu puževu kućicu, donijeli je u svoj dom i u nju smjestili usnulu mazicu.

Ova se ujutro jako obradovala, nije joj smetalo što ne može plivati sa školjkom. Bit će dovoljno – mislila je – u kućici sanjati slatke snove.

Zadovoljstvo nije dugo trajalo. Jednom, dok joj je majka pričala priču o kraljevni, ushićeno poviče:

„Hoću i ja biti kraljevna!“

„Ti i jesi naša mala princeza!“ reče joj otac, ali to njoj nije bilo dovoljno.

„Hoću biti prava princeza!“ vikala je ljutito.

Majka tada objasni kako joj roditelji nisu kralj i kraljica, pa ni ona ne može biti prava princeza.

„Prestanite!“ vikala je Srebrenka.

„Kad odrasteš potrudi se sama,“ odgovori ljutito majka.

Shvativši da joj ta želja neće biti ispunjena, uzvikne plačući:

„Hoću onda kočiju!“

Nesretna majka, umjesto da joj odmah objasni kako ni to nije za nju, obeća ako odmah zaspe, kočiju će sutra potražiti. Vjerovala je da će dijete do jutra zaboraviti nepromišljene želje.

Ujutro je razmažena Srebrenka vikala kroz plač:

„Hoću kočiju!“

Kako bi ju ušutkali prije nego svojom vikom uznemiri cijelo susjedstvo, a time možda namami neku ogromnu ribu grabljivicu, uplašeni roditelji obećaju ispuniti i tu želju. Već umorni od djetetovih prohtjeva a istovremeno i zabrinuti za njegovu budućnost, krenuli su u potragu.

Na dnu mora su pronašli praznu školjku bisernicu u blizini jedne usnule kornjače. Kad su je htjeli podići, kornjača se probudi ljutita:

„Što tu radite!“ viknula je.

Nesretni roditelji objasniše mudroj kornjači što ih muči, a ova se sažali i ponudi im svoju pomoć:

„Učvrstite školjku na moja leđa pa ću je ja danas provozati, a poslije ćemo nešto smisliti.“

Kad se Srebrenka smjestila u svoju kočiju, kornjača ju poveze prema površini. Slijedili su ih roditelji.

Ubrzo u njihovoj blizini projuri jedna riba sa udicom zakačenom za škrgu.

„Što ima ta riba?“ pitala je radoznala Srebrenka.

„Naušnicu, to je jedan ukras“, preduhitri kornjača odgovorom roditelje.

„Hoću i ja naušnicu!“ vikala je Srebrenka.

Uplašeni su roditelji pokušali djetetu objasniti kako je to opasno, ali je ona i dalje vikala. Tada se ljutita kornjača zatrese, baci školjku s leđa i dovikne nezahvalnici koja je ostala plutati u vodi:

„Traži sama!“

U tom trenutku udica se zabode Srebrenki u škrgu.

„Jao! Boli!!!! Što je to?“ vikala je zbunjena. Uplakani i nemoćni roditelji molili su opet kornjaču za pomoć, govoreći kako su oni krivi što im je dijete tako nezahvalno.

„Eto ti naušnica koju si željela!“ odgovori joj kornjača ne obazirući se na njih. A onda joj objasni što je to udica. Sažalivši se ipak na kraju doda: „Oslobodit ću te ako obećaš da nikad više nećeš poželjeti ništa tuđe, niti tražiti da ti drugi stalno ispunjavaju svaku želju.“

„Obećajem! Obećajem!“ vikala je uplašena Srebrenka. Kornjača tada pregrize uzicu i oslobodi je. Roditelji su iskreno zahvalili kornjači.

Tada priđe postidjena Srebrenka te se i ona zahvali. Ubrzo su svi krenuli kući, a Srebrenki se u škrgi klatila udica koja će ju ubuduće podsjećati na njenu zavidnost i pohlepu.

VODENKONJICEV IZBOR

Maleni Virko – najmlađi vodenkonjić u obitelji Vilinić – bio je jako nestašan, radoznao, svojeglav, ali istovremeno nježan i mio, a time i najomiljeniji. U početku je – želeći da bude kao i oni – oponašao svakog člana svoje obitelji, što je uvijek kod njih izazivalo buran smijeh. Kasnije je tražio uzore u beskrajnom plavoga mora. Tako se pokušao sakriti u pijesak kao puž, ali je brzo odustao jer se nije osjećao slobodno. Drugi put je vidio školjku kako se otvara i zatvara, savio se tako da je repom dotaknuo glavu, pa je onda počeo polako rep odmicati i vraćati natrag. To ga je jako umaralo pa je odustao. Zatim je oponašao ribu tako da se vodoravno opružio i pokušao plivati. Naravno i to mu je bilo naporno.

Poslije svakog pokušaja bio je jako nesretan, pogotovo što su mu se braća i sestre smijali. Jedino ga je majka svaki put umirivala govoreći: "Nije dobro željeti biti netko drugi, moraš pronaći u sebi ono što te čini sretnim."

Virko nije odmah razumio majku, zato mu ona objasni da, dok je mali, radost pronalazi u igri. Odrastanjem će se radati i želja da bude koristan, a to će ga poticati da traži cilj svog života.

"Što je cilj života?", mislio je. "Što to odrasli rade?"

Počeo je promatrati njihove kretnje, pa je shvatio da svatko ima svoje obaveze, i dok ih obavlja u njima uživa.

Odlučio se okušati u nekom poslu, ali ga ni jedan nije činio sretnim. Mislio je da je razmaženko, kako su mu govorili stariji braća i sestre ili da je najobičniji ljenivac. Jako se stidio i same te pomisli. Sve češće se izdvajao od ostalih i sam plivajući razmišljao. Tada su mu nailazile ružne misli, ali su nestajale kad mu je pozornost privukla neobičnost i ljepota morske dubine.

Jednom je, skriven uz stijenu, satima slušao laganu glazbu valova gledajući ribe koje su plivale i njihale se u istom ritmu dajući joj novu boju tona. Očaran tom ljepotom, nije ni primijetio kako se sunce spustilo do samog ruba mora. Taj zvuk i te boje stopljenog sunca u moru su mu stvarale privid kao da je u nekom drugom svijetu. U stvarnost ga je vratilo majčino dozivanje. Stigavši kući, sav ushićen objašnjavao je majci da ga je nešto zadržalo i da mu se svidjelo iako nije znao što je to.

"To je glazba!" objasnila mu je majka.

"Mogu li ja raditi glazbu?" upitao je.

"Možeš pokušati pjevati ili svojim ritmičkim pokretima stvarati na vodi zvučne valove." pojasnila je majka.

Danima je Virko pokušavao pjevati i svirati, ali nije uspio postići ono što je htio. Opet se predao osami, a majka ga je promatrala zabrinuto. Znala je da njezin sin nije rođen za neki teži posao, nego mu je suđeno da se bavi nečim tananim vezanim za umjetnost. Bojala se da će doživjeti razočaranje, jer takve sklonosti nisu baš nailazile na razumijevanje kod većine morskih bića.

Jednom je tako promatrao nježne meduze kako se lepršavo njišu u taktu. Osjetio je glazbu njihovih pokreta. Pokušao je to izvesti sam, ali nije uspio. Zato im se primaknuo misleći kako će u njihovoj blizini imati više uspjeha. Ali kad im se primakao, susret s njima bio je bolan kad ga je jedna vatreno poljubila. Uplašen, odmah je pobjegao i potražio majku. Ona mu je objasnila da se meduze kroz vodu kreću plešući, te da se brane od pridošlica tako da ih oprže svojim pipcima.

Ponovo se Virko prepustio osami. Ovaj put je bio nesretniji jer je osjećao ono što ga privlači, ali nikako da sam dođe do svog ostvarenja. Plivao je uz rub stijene u blizini svog doma. Odjednom ga je uplašila velika tamna sjena koja se brzo primicala njihovom skrovištu. Opet je uplašen odjurio majci. Ona je – vidjevši kako se brod približava – žurno pozvala sve da napuste svoja skrovišta dok opasnost ne prođe. Naime brod se previše primakao podvodnoj stijeni, udario u nju i oštetiio mnoge domove. Tako su – zahvaljujući Virkovojoj brizi – svi bili spašeni. Svi su zahvalili Virku i nisu mu se više smijali zbog njegovih posebnih sklonosti; "Pa on je junak, a njima je sve dozvoljeno" mislili su.

Kad je brod otišao i kad se sve stišalo, vidjevši da je stijena oštećena, Virko se jako rastužio gledajući sve ostale kako popravljaju svoje domove, a on opet ništa ne može. Žarko je želio pomoći. Tada mu je sinula ideja: "Ja mogu urediti okoliš!" i sav ushićen dao se na posao. S dna je donosio kamenje raznih boja, školjke, razno žbunje, koralje, pužice i druge predmete i slagao oko stijene – njihovih domova. Probirući ih, za svaki predmet je znao gdje će ga staviti. Sve je vezivao čvrstim vlatima morskih trava koje su se odmah učvršćivale u stijenu. Noseći ih, radostan, kretao se u veselom ritmu i osluškivao

glazbu koju je sam stvarao. To mu je davalo nove ideje i dodatnu energiju. Kad je već umoran završio posao, odmaknuo se od stijene i ostao je zadivljen. Ushićeno je pozvao majku. Čuvši ga, svi su izjurili iz domova misleći da im opet prijete neka opasnost. Došavši do njega, tražili su objašnjenje. Ali je on i dalje zadivljeno gledao u svoje djelo. Tek tada su i ostali primijetili kako je njihova stijena prekrasno uređena.

"To je prava umjetnost. To je najljepša slika koju sam vidjela!" rekla je zadovoljna majka.

Virku su svi čestitali, a on je bio vrlo sretan jer je pronašao svoj životni poziv.

NEPOSLUŠNI PUŽ

U pješčanoj uvale na dnu mora u mekom pijesku živjela je obitelj Puženkić. Imali su mnogo djece i svako je imalo svoju kućicu.

Najmlađi je bio mali Puženko. Kao i sva djeca, i on je bio jako radoznao. Htio je znati zašto ribe ne nose svoju kuću sa sobom, zašto je kit tako velik, zašto je morski pas tako opasan, zašto se mora skrivati od rakova... Najviše ga zanimalo što je izvan njihove uvale.

Često je pokušavao sam to provjeriti, ali ga je uvijek netko od odraslih vratio uz priču kako je još mali i da tamo vrebaju razne opasnosti kojima ne bi mogao pobjeći.

„Ne mogu narasti kada mi je kuća mala!“ odgovarao bi tužno. „Nađite mi veliku kuću!“ govorio bi kroz plač.

Roditelji mu objasne kako mora još puno hrane pojesti s pješčanog dna, kako bi mu kućica narasla. Do tada ne smije iz uvale sam jer bi ga rak mogao odnijeti. To ga nije uplašilo. Puženko je ustrajao u naumu da ostvari svoj cilj, vjerujući da će jedino tako pronaći veću kuću u kojoj će moći narasti.

Jednom mu je uspjelo. Došao je do ruba uvale. Kada je ugledao velikog crvenog raka, zastao je uplašen.

„Ne boj se,“ reče rak koji je znao za Puženkovu želju, „pomoći ću ti da si nađeš kuću. Tamo ih ima kakvih god želiš.“

„A gdje to?“ nesigurno upita Puženko.

„Odmah iza onog koralja,“ odgovori rak.

Pužić je sumnjičavo slušao, a rak je nastavio s uvjeravanjem:

„Možeš pronaći kuću u kojoj će biti mjesta za tebe i za tvoju ženu kada je nađeš.“

Naivni Puženko krene za rakom, ali čim su se maknuli od pogleda njegove obitelji, rak pruži krak da ga uhvati. Uto na njega, odnekuda, padne veliki puž i pritisne ga uz tlo, a malenom dovikne: „Vraćaj se kući, neposluško!“

Bio je to sam otac koji je došao spasiti svoga sina. Kasnije mu je ponovno objasnio kako mora još puno jesti da mu kućica naraste. Ovaj je put sin povjerovao.

PROPAST ZLATNOG KRALJEVSTVA

Dok se sunce lagano gubilo tamo negdje između neba i pučine, u dubini mora, mama Ribenka svojoj djeci pričala je priču za laku noć. Te večeri kao i obično, sve su ribice zaspale prije kraja, a mala radoznalica tražila je novu, ali ovaj put točno određenu priču:

„Mamice, molim te, pričaj mi o Zlatnom kraljevstvu.“

Nesretna majka je baš zbog nje izbjegavala tu priču kad god je netko od starije djece to tražio. Naime, kad ju je rodila, na leđima joj je opazila nekoliko zlatnožutih ljušturica. Znala je da će jednog dana njeno najmlađe dijete postati zlatna ribica, pa se bojala da će im otići u Zlatno kraljevstvo. Svejedno, dali su malenoj ime Zlatenka, ali su se dogovorili što dulje ju zaštititi od spoznaje postojanja Zlatnog kraljevstva, kako ju ne bi prerano povukla želja da se tamo preseli. Nažalost, radoznalica hoće čuti baš tu priču. Pokušala ju je zavarati s nekom drugom, ali nakon djetetove upornosti majka ipak popusti.

Ispričala joj je kako na površini mora, u Zlatnom kraljevstvu žive zlatne ribice. Nekad davno, u jednom jatu se rodilo više zlatnih ribica. Svi su ih voljeli i mazili, a kad su odrasle umislile su kako su one posebne te da mogu osnovati Zlatno kraljevstvo kojim će one vladati. To su i učinile. Neke su poslije tamo rođene, a neke su došle iz drugih jata kad su im leđa poprimila zlatnožutu boju. Rekla joj je kako se te ribe ne druže sa ostalima, a i one koje im se priključe više ne žele znati za svoju obitelj.

„Zašto? Ja se tebe, oca, braće i sestara ne bih odrekla za svo blago svijeta“, rekla je uzbuđena ribica. Majka ju samo poljubi i poželi joj laku noć. Od tada je morala tu priču pričati svaku večer.

Jednu večer Zlatenka zamoli majku da joj pokaže Zlatno kraljevstvo. Željela ga je što prije vidjeti i spoznati po čemu su one drugačije.

„Dobro“, ne razmišljajući odgovorila je majka, jer je znala da će se to i onako uskoro morati dogoditi. Ribica je zadovoljna zaspala, a zabrinuti roditelji su još dugo razgovarali o sutrašnjem danu. Vjerovali su da je to bilo posljednje uspavlivanje uz priču. Svejedno, majka ujutro rano probudi svoju djecu i tužno ali odlučno reče:

„Poslije doručka idemo do Zlatnog kraljevstva.“ Svi su se tome radovali, a mala Zlatenka najviše.

Kada su krenuli, naprijed je s bolom u duši plivala majka sa Zlatenkom, za njima su odmah išla braća i sestre, a otac ih je pratio na samom kraju, jer se bojava prvog susreta svog djeteta sa zlatnim jatom. Mislio je da će ju ono očarati i da je to posljednji put kako zajedno plivaju. Zato je ostao na udaljenosti kako bi sakrio svoju bol i suze u očima.

Do površine su stigli kada se sunce pojavilo u svom punom sjaju.

„Evo, gore je to kraljevstvo“, rekla je majka dok je suznih očiju gledala svoje dijete.

„Zašto su se tako zbile u krug kad smo mi došle?“ pitala je dovoljno glasno začuđena Zlatenka.

Na to se jedna starija riba izdvoji iz zlatnog jata, pride im te ljutito i drsko odgovori malenoj radoznalici:

„Ovdje ti nije mjesto, misliš da sa tih nekoliko zlatnih ljušturica možeš ući u naše kraljevstvo.“

„Ne pada mi na pamet. Zbog vas ne bih ostavila svoju obitelj“, odgovorila je Zlatenka. Ponosno se okrenula i zaplivala prema svojoj kući, a za njom je krenula cijela obitelj. Svi su bili sretni, a roditelji i ponosni na svoje mudro iako još malo dijete. Mislili su kako je trenutak rastanka odgođen.

Od tada su djeca predvođena Zlatenkom svakog dana odlazila do kraljevstva i tamo se igrala. Ponekad bi im se priključile neke njihove male ribice, ali bi ih ubrzo one starije potjeralale, a svoje vratile natrag. Tada bi one nesretnice dugo tužno gledale za veselim jatom koje odlazi.

Zlatenki nije bilo jasno zašto se tako ponašaju. Mislila je: sigurno se dobrovoljno ne guraju u tom zbitom jatu. Vjerovala je da se iza toga skriva neka tajna, te je odlučila svakako ju otkriti. Nastavila je dolaziti svaki dan, a ta druženja iz dana u dan trajala su sve duže i razigrana skupina bivala je sve veća, jer im se pridruživalo sve više zlatnih ribica.

Zlatenka je od njih saznala kako se njihovo jato u trenutku dolaska stranih riba skuplja u zbitu skupinu tako da starije ribe okruže one mlađe kako se ne bi izdvojile i družile sa pridošlicama, i tako spriječile da im se uz njih kasnije priključi neka nova riba dok je oni sami ne odaberu.

To im je uspijevalo sve dok nije došla Zlatenka, zbog čega su je se i bojale, pa su ju stalno tjerale što dalje od sebe. Ovoj se nije sviđjelo takvo objašnjenje, bila je sigurna da nije istinito, jer je pored ljutine u glasu, prepoznala i tugu u očima odraslih riba. Sažalila se te je nastavila igru u njihovoj blizini, kako bi otkrila pravu istinu.

Jednom je iz daljine vidjela kako prema zlatnom jatu plovi brod a jato ne bježi, baš suprotno, činilo joj se kao da se zbito primiče brodu. Dobro je znala da malim ribicama prijeti opasnost, pa je ne razmišljajući o tome da ju i samu može snaći nevolja, zaplivala da im pritekne u pomoć, ali nije uspjela. Sa broda je bačena gusta mreža među zlatne ribice, tada su male u strahu većinom pobjegle u dubinu. Mreža je zahvatila dio zlatnog jata, zatim je povučena na palubu, poslije čega je brod krenuo dalje.

„Što je to bilo, kuda ih vode?“ vikala je zbunjena Zlatenka.

„U drugi svijet“, odgovorila je jedna crvena ribica, koja se prolazeći slučajno našla u njihovoj blizini.

Ispričala je kako su nesretne ribe odnesene u ljudski svijet na kopno, te da će tamo živjeti u manjim skupinama u prozirnim staklenim posudama.

„Kako ti to znaš?“ pitala je Zlatenka.

„I ja sam bila u toj mreži“, odgovorila je i objasnila kako je jednom dok su ljudi čistili akvarij, izletjela s još nekoliko ribica i našla se u mračnim cijevima kanalizacije. Za razliku od njenih prijateljica, nakon dugo vremena imala je sreću opet doći u more. Od tada pliva daleko od brodova.

„To je strašno“, rekla je Zlatenka. Shvativši o čemu se radi, više nije bila ljuta na njih, naprotiv, žalila ih je. Znala je da su se pokajale izdvojivši se iz svog jata, ali su bile preponosne to priznati. Nisu čak razmišljale ni o novim malim ribicama kad su ih zvale da im se pridruže. Zato je odlučila pomoći im.

Nastavila je dolaziti, igrati se s njima i uveseljavati ih. Ni odrasle ribice nisu više prema njoj bile tako stroge.

Vrijeme je prolazilo, Zlatenki se povećavao broj zlatnih ljušturica, a roditelji su ju svaki dan ispraćali sa strahom i radovali vidjevši kako se vesela sa braćom i sestrama vraća kući.

Jednoga dana, kada su joj leđa zasjala zlatnom bojom, prišla joj je starija riba iz Zlatnog kraljevstva i rekla:

„Sada pripadaš nama, vrijeme je da zaboraviš svoje.“

„Zašto?“ upitala je uzbuđena Zlatenka.

„Sada si kao mi. Možeš plivati s nama, pa će ti ljušturice jače sjati.“

„Neka, hvala!“

Mogla je odgovoriti onako drsko i oholo kako su se one ranije odnosile prema njoj, ali nije. Pomislila je kako je to pravi trenutak da provede svoju zamisao. Za vrijeme provedeno u njihovoj blizini shvatila je kako su jako nesretne. Zato joj odgovori blagim tonom:

„Prekrasna je vaša zlatna boja, sja na daleko, ali nema toplinu. Zaveo vas je lažni sjaj, zaboravile ste na sjaj u sebi. Zbog toga vam je duša nesretna. Zato neću plivati s vama, nego se vraćam svome jatu. Tamo će moja boja širiti i sjaj i toplinu, jer me okružuje ljubav. A kako kaže moja majka, ljubav je kao vatra, mora se stalno održavati, jer se može ugaziti. To ste osjetile“, rekla je i veselo krenula kući sa svojim društvom.

„Haj’ te i vi s nama“, doviknula im je.

Odrasle su je tužno gledale, zbunjene male ribice su bile neodlučne, pa im Zlatenka reče:

„One su se već davno pokajale što su tu, ali neće priznati, zato im vi pomozite da donesu pravu odluku.“

Malenim ribicama nije trebalo više objašnjavati, odmah su krenule svaka na svoju stranu žureći prema svome domu. U jatu su ostale samo ribice koje su se tu rodile te se nisu imale kuda vratiti. Dugo su zavidno gledale za zlatno bljeskavim sjajem koji se gubio u dubini mora, ali su istovremeno bile sretne jer ih više ne pritišće teret tajne i znale su da će Zlatenka dolaziti svaki dan. Toga dana radost se vratila u mnoge domove.

KORALJKIN BISER

U ribljem rodu obično na svijet dolazi više ribica zajedno, ali kad bi se rodila samo jedna ribica, vjerovalo se da je to Božji znak – da je rođena ribica koja mnogo obećava. To bi bio povod za veliko slavlje, ne samo sretnih roditelja, nego i cijelog kraljevstva.

A kada se u Srebrnom kraljevstvu, smještenom u zelenoj uvali najljepšeg mora, u kraljevskoj obitelji rodila najmlađa kći, sreća je bila neizmjerena. Kralj je priredio veliko slavlje, na koje su bili pozvani i gosti iz susjednih kraljevstva.

Gosti su danima dolazili, poklanjali se novorođenoj princezi i slagali darove na hrpice u zelene morske trave koje su rasle u blizini dvorca. U jednom trenutku se kralj uplašio da će njima biti pokriveno cijelo morsko dno, ali se smirio sjetivši se da morska trava brzo raste, te da svi ti darovi ne predstavljaju nikakvu opasnost.

Bilo je tu svakakvih darova: bezbroj malih pužića, praznih puževih kućica, vjedrica punih posebnih vrsta pijeska, koraljnih grančica, kamenčića različitih oblika i boja, te mnogo predivnih školjki među kojima se isticala veća zatvorena biserna školjka, koju je donio kralj iz Koraljnog kraljevstva.

Koraljni kralj je vjerovao da će najmlađa princeza biti nasljednica svoga oca, pa je tražio poseban dar kojim će uspjeti pridobiti njenu ljubav za svog najmlađeg sina Biserka.

Naime, u morskom svijetu su se darovi ostavljali oko doma male ribice, kako bi im se svi divili, a kraj čijeg se poklona ribica zadrži, taj će imati posebnu naklonost njene obitelji. I mala princeza je stigla u pratnji svojih roditelja i zadržala se baš kraj te biserne školjke.

Kako se vjerovalo da će odabrani darak odrediti budući život male ribice, kraljevi su joj dali ime Koraljka i odmah se dogovorili da će dopustiti vjenčanje svoje djece kad za to dođe vrijeme. Također su odlučili da se djeca sama nađu tek kad odrastu, kako ne bi utjecali na njihovu odluku.

Slavlje je trajalo osam dana, a poslije toga su se gosti počeli razilaziti svojim kućama. Na odlasku su htjeli još jednom baciti pogled na neobičnu školjku i bili su zaprepašteni vidjevši da joj nema ni traga. Zabrinutost je nestala kad su primijetili kako se dva kralja zagonetno smješkaju, što je značilo da je biserna školjka na sigurnom.

Koraljkin život je obilježio još jedan običaj morskih dubina, po kojem se djeca kraljeva nisu izdvajala od ostale djece.

Tako je živjela bezbrižno djetinjstvo igrajući se u velikim jatima sa svojim vršnjacima. To je umnogome pridonijelo njenoj vedrini i samostalnosti.

S druge strane, roditelji su se trudili pružiti joj najbolji odgoj, naučili su ju kako ljepota i bogatstvo nisu najveće vrijednosti, nego dobrota i poštenje. Učili su je kako je velika radost u radu i pomaganju onima kojima je to potrebno.

Naučila je kako nesporazume treba rješavati mirno i bez svađe. Često je pokušavala riješiti neslaganja svojih prijatelja, iako bi – kad bi postigla cilj – više puta ispala krivac. No to ju nije obeshrabrilo da prvom prilikom opet ne pokuša isto. Ubrzo je postala omiljena u cijelom kraljevstvu.

Iako se u djetinjstvu nije baš isticala ljepotom, izrasla je u prekrasnu mladu ribu u čijem se blagom pogledu i veselom smiješku, pored ljepote oslikavala i njena dobrota. Tada je sa svojim prijateljima smjela plivati do samoga ruba uvale, kraja njihovog Bisernog kraljevstva gdje su se susretali s vršnjacima iz drugih kraljevstava. Družeći se s njima, stjecala je nova prijateljstva, a time se širila priča o njenoj ljepoti i dobroti.

Vijest je pronašla put i do princa Biserka iz Koraljnog kraljevstva, koji je odmah požurio upoznati ljepoticu. Na put je krenuo s jatom svojih prijatelja. A tu se našla i jedna riba po imenu Biserka, ona je bila zaljubljena u princa i posvuda ga pratila.

Biserko je bio sretan kad je saznao da je tajanstvena ljepotica baš njegova Koraljka koju je trebao upoznati kad za to dođe vrijeme. A i Koraljka, iako jako zbunjena, nije mogla skriti svoju sreću. Sretni su bili i svi njihovi prijatelji. Samo je Biserka bila jako nesretna. Znala je da gubi svoga princa.

Nadala se kako nije još sve izgubljeno, te je odlučila sprijateljiti se s Koraljkom i čekati svoj trenutak.

Ne sluteći ništa, Koraljka je iskreno prihvatila ponuđeno prijateljstvo.

Na veliku radost jednih i drugih roditelja, Biserko je sa svojim društvom sve češće bio gost u Bisernom kraljevstvu, ne krijući ljubav prema Koraljki. Ni Koraljka nije krila svoje osjećaje.

Biserka je bila nesretna i razočarana.

Nastavila je svakodnevno dolaziti donoseći Koraljki sitne darove. Pokušavala je od nje saznati gdje se krije tajanstvena biserna školjka za koju je čula. Ali kako Koraljka ni sama to nije znala, nije joj mogla reći. S namjerom da iznenadi svoju novu prijateljicu, obratila se roditeljima, a oni su joj odgovorili da neke tajne moraju ostati tajne do predviđenog trenutka. Otac nije ništa znao o namjerama nove prijateljice, bio je pomalo sumnjičav i ne govoreći ništa odlučio motriti Biserku.

Ova je jednom donijela dvije manje biserne školjke. Jednu je darovala Koraljki, a drugu je zadržala za sebe govoreći da ju je za dar dobila od Biserka. Tim riječima je pogodila Koraljku koja je počela razmišljati o tome kako Biserko njoj nije ništa darovao.

Odlazeći zadovoljna, Biserka je svoju školjku zatrpala u blizini Koraljkinog doma. Mudrom kralju to nije promaklo, znao je da će se sljedeći put dogoditi nešto neugodno, pa je pozvao Koraljnog kralja da za pet dana dođe u goste zajedno sa svojim sinom.

Tog dana Biserka se pojavila u pratnji kraljeve obitelji.

Dok su se svi veselili, Biserka je bila zabrinuta, bojeći se da će kralj danas isprobiti Koraljku. Odlučila je to odmah spriječiti. A onda, u trenutku kada je domaćin za ručkom htio pozdraviti goste, brzo je prišla Koraljki i ljutito i glasno da svi čuju uzviknula:

„Vrati mi moju školjku!“

Koraljka, sva crvena u licu, počela je drhtati kao da je pravi krivac, što je sve prisutne na trenutak zbunilo.

„Onu koju si mi darovala prije nekoliko dana?“ upita ne znajući o čemu se radi.

„Ne tu, onu koju sam dobila od Biserka!“ uvjerljivo je uzviknula Biserka, iako je izrekla laž. Željela je po svaku cijenu posvađati dvoje zaljubljenih, koji su se već gledali sumnjičavo. Kasnije će, mislila je, opet pridobiti prinčevu ljubav.

Da prekine prljavu igru zločeste gošće, javio se Koraljkin otac:

„Je li to ova koju si sama ovdje skrila?“ upitao je izvlačeći školjku iz pijeska.

„Moja je školjka mnogo veća!“ vikala je samouvjereno Biserka.

Nastala je tišina u kojem su – činilo se – svi bili izgubljeni, a Koraljki su niz lice potekle suze. Izgledalo je kao se da se ruši cijeli svijet jer gubi svoju ljubav, a k tome će ju svi optuživati za krađu. Poželjela je da se zemlja otvori i da u nju propadne. Ali sudbina to nije dozvolila.

U tom trenutku, želeći da zauvijek Biserku nauči pameti, javi se Koraljni kralj:

„Da nije možda ova koju tražiš?“ upita izvlačeći iz pijeska veliku bisernu školjku.

„Da, to je!“ sretna odgovori Biserka i požuri ju uzeti. Tada je Koraljni kralj zaustavi, otvori školjku, izvadi veliki biser, podigne ga visoko kako bi ga svi vidjeli i progovori:

„Ovu školjku sam ja darovao princezi kad se rodila, na biseru su upisana prva slova njenog i imena moga sina.“

Svi su klicali od sreće jer nitko nije ni posumnjao u Koraljkinu nevinost, a oni rijetki koji su bili nesigurni sada su bili još sretniji. Jedino je Biserka, uhvaćena u laži, bila nesretna i zauvijek je nestala.

Više se nitko nije uplitaio u Biserkovu i Koraljkinu ljubav. Zaruke su se slavile nekoliko dana, a vjenčanje nekoliko tjedana.

BOGATSTVO LENINE BAKE

Za razliku od kopna, gdje su se kroz tisuće godina, djelovanjem čovjeka događale velike promjene, more je stalno odolijevalo svim utjecajima i ostajalo nepromijenjeno i sretno. Jednostavno bi valovi na pučinu izbacili sav otpad. Tada ga je more odmah plimom vraćalo natrag na obalu.

A onda s vremenom, na velikim morima toga otpada je bivalo sve više. To je zbunjivalo i plašilo njegove stanovnike, jer valovi nisu uvijek mogli vratiti ono što more nije razgradilo. Jedino su morski psi, kao i obično, sve gutali pa i plastiku koja je najviše ugrožavala život u moru.

Kako je ona neuništiva, psi koji su ju progutali imali su velikih problema. Utroba ih je boljela što ih je činilo jako nervoznim. Napadali su sve živo. Posebno su bili ljuti na vesele ribice zbog njihove razigranosti. Zato su njih najviše napadali, pa su ove bježale u mala mora u koja morski psi nisu mogli ulaziti. I tu su nastavile živjeti kao u velikom moru: muškarci su vodili brigu o očuvanju mora tako što su s dna čistili otpad kojeg su preuzimali valovi i vraćali odakle je i došao. Tako su čuvali i okoliš svoga staništa. A žene su pored skupljanja hrane, koristeći prirodni otpad mora, uređivale okućnice, pravile pokućstvo, plele, šivale, a što je najvažnije, odgajale su djecu da budu poštena, vrijedna i skromna, jer samo tako mogu biti sretna i sačuvati svoje najveće bogatstvo – more. Obitelji su mnogo vremena provodile skupa, pa su djeca od starijih mogla puno naučiti. Naravno, išli su i u školu, gdje su širila svoje znanje.

U svom bijesu, morski psi su došli na suludu ideju kako se osloboditi opasnog otpada i na tome još i dobro zaraditi, a istovremeno ne razmišljajući kako će to utjecati i na njih. Više nisu gutali plastiku nego su je skupljali i kako nisu mogli tamo sami doći, nosili je do ulaza u mala mora, gdje su se smjestile male ribice. Tu su otvorili trgovine u kojima su naumili prodavati „nove i moderne proizvode“ i kafiće gdje će točiti sumnjiva pića. Otvorili su posebne moderne škole u kojima su objašnjavali ribicama kako više nisu ljuti na njih, te da im žele pomoći da se i one dodatno obrazuju i moderniziraju. Više nije potrebno puno raditi da bi bili sretni, nego je važno biti moderan.

„A to ćete postići ako kupujete nove proizvode kod nas.“ govorili su pokazujući šarenilo raznog plastičnog otpada sa još šarenijim i svjetlucavim naljepnicama na njemu.

Učili su ih kako od plastične vrećice napraviti odjeću, a od boce ili kutije novu kuću.

„Odjeću sašijte po novoj modi, a modne časopise također kupite kod nas. Ovo vam može biti nova kuća.“ objašnjavali su pokazujući im boce, kutije i druge razne predmete. Dovoljno je samo unutra staviti kamen koji će kuću učvrstiti za željeno mjesto. A najvažnije je da su te kuće neuništive, moderne i jeftine.

„Ako nemate dovoljno novaca, kuću možete napraviti i u ovome.“ govorili su pokazujući im plastične vrećice. „Tako, kada poželite kuću zamijeniti novom, staru možete iskoristiti za pravljenje odjeće ili nečeg drugog.“

Mnoge su naivne ribice povjerovala u prazne priče i počele kupovati sve ponuđeno. Obuzete ponuđenim blještavilom, nisu slušale roditelje koji su im govorili kako to nije dobro. Nisu se pokobile ni kada su im prvi valovi odnijeli tek sašivenu odjeću.

„Kupit ću si novu!“ govorile bi veselo.

Mudri trgovci puni zlobe, svakoga dana su izmišljali novu ludost:

„Ako kupite više robe, dobit ćete popust. A ako dovedete nove ribice, popust će biti još veći.“

Ali je sve to bila samo varka, jer su se mnogi zaduživali da bi kupovali.

Ubrzo se morska dubina šarenila plastikom i njenim naljepnicama. Da bi sačuvali more, očevi i djedovi su sve više vremena provodili na poslu. Ali svejedno više nisu mogli sami čistiti nakupljeni otpad. Zato su pozvali u pomoć žene, ali ni to nije pomoglo. Kod kuće su ostajala sama djeca, koja su tražila sebi novu razonodu. Rijetki su bili sretni da imaju bake, koje su se trudile zabaviti djecu učeći ih raznim starim poslovima. Ipak, većina ih je ne želeći slušati savjet roditelja, umjesto u svoje škole, jurila za novim obrazovanjem i vraćala se kući sa puno plastične robe. To je gušilo dno. Nisu željele slušati ni more koje je sve češće bolno hučalo, ni plač bolesnih koralja, morskih trava, školjki i puževa. Svakim danom je bilo sve više pristalica novog obrazovanja, koje im otvara vrata visokog društva i lagodnog života bez puno truda. Nisu se obazirale ni na plutanje sve više uginulih riba.

Mala Lena je jednoga dana došla baki i ushićeno joj pričala o novoj školi i novoj modi: „Znaš, tužna sam jer mi mama i tata ne dozvole da i ja budem moderna!“ rekla je baki vjerujući kako će joj ona kao i uvijek pomoći.

Baka je upravo vlatima za stijenu učvršćivala krevetić od granja koji je napravila:

„Ovo je za tebe!“ rekla je.

„Ali taj krevet je uništiv jer može strnuti u vodi! Nove kuće i namještaj su neuništivi! Svi ste vi staromodni!“ ljutito je uzvikivala Lena.

„Ono što je neuništivo uništiti će nas ako dozvolimo!“ mirno je odgovorila baka i dalje radeći oko krevetića.

Ljutnja Leni nije pomogla, morala je slušati roditelje i živjeti u kući od granja i nositi odjeću koju joj je baka plela, dok je buran i uzbudljiv život prolazio mimo nje. Bila je jako tužna jer su joj se moderne ribe rugale. Ali kad su počele govoriti ružno o njenoj baki, naljutila se i više se nije htjela s njima družiti. Nije dala da joj vrijeđaju baku koju je jako voljela. Zato je sve češće ostajala kod kuće moleći baku da i nju nauči kao i njenu majku da sve sama zna napraviti. Baka je bila presretna, a Lena radeći nije više ni pomišljala na novu odjeću. Ovo što je radila sa bakom činilo ju je sretnom.

Jednoga dana zapuhao je burin i pokupio sve moderne kuće i njihove stanovnike te ih ponio na valovima u nepoznato. Trgao im je skupo plaćenu odjeću. Uplašene ribice su iskakale napolje i bježale u kuću Lenine bake, koja se nalazila iza jedne stijene i tako bila zaštićena od udara valova. Ona ih je odmah sve prihvatila bez obzira na njihove ružne priče. Skupila ih je oko sebe i počela pričati: „More

nam je dalo život i sve što nam je potrebno. Zato ga moramo sačuvati, a sad ste se uvjerali da je neuništivo opasnost za more i život u njemu. To je opasnost i za morske pse, ali oni od pohlepe ne vide dalje od svog nosa. Zato je važno prihvatiti novinu koja donosi dobro, ali moramo sačuvati stari način proizvodnje i naše običaje jer oni bogate dušu.“ dodala je baka na kraju.

Dok su ribice baku slušale ushićeno, ponosna Lena predloži baki: „Bako, uništimo neuništivo!“

Naravno, baka je na radost svih prihvatila unukin prijedlog.

RANJENI DUPIN

Dok su odrasli bili zabavljeni poslom u velikom moru, mali su se dupini uvijek bezbrižno igrali na samom ulazu u njihovo zaštićeno more, ne znajući za opasnost koja vreba iza hridi. S druge strane su zločesti morski psi čekali plimu da uđu u njihovo carstvo i pokupe svoj ulov. Jednog dana, iznenada se nad vedrim nebom nadviše tamni oblaci i zapuše jak vjetar koji je nosio sve veće valove.

Tek tada su bezbrižni dupini bili svjesni opasnosti koja im prijete. Ipak nisu dozvolili da strah prevlada i pobjegnu na sigurno, nego su svi hrabro i ponosno stali na prolaz i čekali neprijatelja. Istina, bojali su se najvećih valova koji su nekada snažniji i od njihovih roditelja.

Neprijatelj se unaprijed veselio bogatoj gozbi, vjerujući da osim plićaka, danas za njih nema druge prepreke. Ali, vidjevši što ih čeka, male ribice su jedna preko druge prenosile poruku o opasnosti jatu dupina u daljinu. Onda se uz snažan fјuk vjetra podigao veliki val i preko obrambenog zida u svojoj ljutoj pjeni prenio gladne morske pse. Oni su odmah pojurili za ribicama. Ni mali dupini nisu se dali zbuniti. Odmah su krenuli za neprijateljem. Val ih je iznenadio i prorijedio odnijevši veći dio njih preko zida. Nekolicina preostalih jurnula je na morske pse. Ljutiti psi su tada krenuli za njima i počeli ih udarati svojim snažnim repovima. Svi su se razbježali, ostao je samo hrabri Duki. Odlučio se boriti do samoga kraja, ali ga je tada najveći pas dohvatio zubima i otkinuo dio tijela ispod desne peraje. Iako ranjen, Duki se nije predavao.

Onda ga je dohvatio rep drugoga psa, poslije čega je Duki utonuo u mrak. Njegova krv, koja se širila u velikom luku, privukla je tada sve morske pse koji su odmah krenuli prema njemu.

Istovremeno, čuvši fјuk vjetra i snažni huk valova u daljini, dupini su i sami krenuli kući. Međutim, vjetar je bivao sve jači i valovi sve veći. Vidjevši da ne mogu stići na vrijeme, dozivali su u pomoć kitove. U blizini njihovog mora bio je najveći kit Ulko koji je čuo zapomaganje dupina i ribica. Odmah je stao na ulaz mora i povukao vodu. S vodom je povukao i morske pse, odnio ih daleko na pučinu i tamo ih bacio u dubinu.

Ubrzo su se vratili i roditelji koji su se uplašili vidjevši pustoš. Kako se voda smirivala, polako su počeli svi izlaziti iz skloništa i pričati svojim roditeljima što se zbilo.

„A gdje je naš Duki?“ pitali su uplašeni roditelji.

„On je bio najhrabriji!“ uzvikivali su ostali.

Roditeljima to više nije bilo važno, tuga im je pritiskala grudi, a suze boli su tekle niz lica. Tada su malene ribice uzviknule:

„Eno ga!“ i pokazivale na Dukija koji je ranjen plutao u dubini.

Sretni roditelji odmah su pojurili pomoći svome sinu. Za njima su krenuli i svi ostali. U trenu su bili u svojoj špilji gdje su smjestili Dukija u njegovu postelju i brinuli se za njega. Ubrzo je ozdravio. Svi su zahvaliti dobrom kitu Ulku koji je, vidjevši hrabrost malog dupina, odlučio ostati živjeti u njihovoj blizini.

FIDA I VUK

U seoskom dvorištu, u prostranoj kući živjela je pseća obitelj Ovčarić. U toj brojnoj obitelji živjelo je nekoliko generacija, a najomiljeniji među njima bio je mali Bobi.

Uvijek veseo i razigran, zabavljao je cijelu obitelj. Ako je trebao nekada napraviti nešto što mu nije bilo po volji, skrivao bi se kod bake ili prabake jer je vrlo brzo shvatio koliko su one slabe na njegove molbe. Znao je dobro da se njihovim željama u obitelji nitko ne protivi zato što su one najstarije i svi ih veoma poštuju, a posebno prabaku Fidu. Ne samo da je Bobi bio omiljen o svojoj obitelji, nego su ga voljeli svi i u kući vlasnika posjeda.

Cijela je obitelj imala svoje obaveze: otac Deni, djed Roki, mladi pas Cvrčo i pradjed Rundaš svaki su dan išli s gazdom i njegovim sinovima u polje ili vinograd. Dok su gazde radile, oni bi tjerovali ptice, krtice i ostale štetočine. Usput, na livadi bogatoj travom, ostavljali su staroga pradjeda Rundaša sa Cvrčom da čuva krave i ovce na ispaši, ali su im trčali u pomoć kad god je zatrebalo.

Majka Ira sa starijim sestrama Beti i Lolom te bakom Darom čuvale su živad.

Jedino su bili slobodni prabaka Fida i mali Bobi. Dok je prabaka Fida ležala na pragu njihove kuće, Bobi je dane provodio u dvorištu, igrajući se sa dječakom Matom; gazdinim unukom. Jurili su dvorištem, valjali se po travi, dok bi Mato virio kroz ogradu, Bobi bi lajao na prolaznike. Kada je Mato na majčin poziv otišao u kuću na ručak, Bobi je odlazio prabaki i uz nju čekao da se ostatak obitelji vrati. Njih dvoje zajedno bi ručali, a poslije bi prabaka Fida pričala priče koje je Bobi volio slušati.

Dani su prolazili, prabaka je bivala sve slabija, sve češće je ostajala ležati u kući na krevetu. S vremenom je gubila lijepu rudlavu dlaku, a glas i vid su joj postajali sve slabiji. Kako se njen krevet nalazio u kutu pored ognjišta, svijetlost vatre ju je slabo obasjavala. Što više, dok su se jezičci plamena igrali na vjetru, bacali su sjene koje su šetale po mračnoj sobi i činili ju još neobičnijom. Bobi nije više htio biti sam u sobi s prabakom Fidom, jer se bojavao mraka a i starosti i bolesti koja ju je sve više svladavala. Zato je sve više vremena provodio s Matom, koji mu je pričao zanimljive priče o svojoj obitelji. Jednog dana Mato reče:

„Sada ti malo pričaj!“

„A što?“ upitao je zbunjeno Bobi.

„Kako što?“ čudio se Mato: „Pričaj na primjer o prabaki Fidi i vuku, ta mi je najdraža. Sigurno je i ti znaš.“

„Ne znam ništa o tome!“ postideno je odgovorio Bobi. Baka mu je pričala puno priča, ali nikada o sebi.

Mato ga začuđeno pogleda, te počne priču o tome kako je njihova kuća nekada davno bila na samome rubu sela, a od šume ju je dijelila velika njiva. Tada je u toj šumi bilo vukova, koji su znali po zimi noću dolaziti do ograde njihova imanja. Najčešće su ih psi potjerali lavežom, ili bi ljudi izlazili napolje, palili vatru, vikali, a ponekad i pucali.

„Jedne hladne zimske noći“, nastavio je Mato, „imanju se približio cijeli čopor gladnih vukova. Nisu se bojali ni pasa ni ljudi, jedan je preskočio ogradu i krenuo prema toru s ovcama. Fida je bila još mlada, a te je godile dobila i prve mladunce. Čuvši zavijanje vukova, uplašila se za svoju dječicu i prva je jurnula iz kuće prema ogradi. Tako se našla oči u oči sa strašnim vukom, ali nije ga se bojala. Borba je bila snažna i duga. Dojurili su i ostali psi, nisu imali vremena pomagati Fidi nego su se razdijelili oko ograde gdje su i drugi vukovi pokušavali ući u dvorište. I ljudi su izjurili napolje s puškama, ali su nemoćno gledali psa i vuka koji su se u klupku kotrljali po dvorištu cvileći i režući. Činilo se da je prošla cijela vječnost kada jedan – bojeći se za Fidu – ipak opali iz puške, ali u zrak. To vuka zbuni, a Fidu ohrabri te mu zada posljednji udarac. Vidjevši nepomičnog vuka na zemlji, ljudi potrče prema ogradi pucajući po ostalim vukovima. Fida je izmorena i ranjena krenula u kuću svojoj djeci. Vukovi su tada protjerani iz šume. U znak zahvale Fidi i njenoj obitelji napravljena je ova vaša kuća.“

Dok je priča tekla, vjetar je puhao sve snažnije i nosio crne oblake. Već se smračilo kada je počeo lupati prozorima i vratima.

„Mato, odmah dolazi kući!“ vikala je majka.

Bobi je tužnim pogledom tražio svoju majku, a ona je s ostalima tjerala živad u kokošinjac. Krenuo je sam u kuću i zastao na vratima. Uplašen sjenama koje su plesale po zidovima, gledao je u prabaku Fidu. Nedostajala mu je. Ali se iz nepoznatog razloga nije mogao pomaknuti s mjesta. Tada je napolju sijevnula munja i opalio snažan grom. Istog trenu Bobi je jurnuo prabaki Fidi u krevet i skupio se uz nju govoreći kroz plač:

„Volim te, Bako!“

ZLATNI BISERI ZA DUPINA

Među žiteljima mora uvijek je vladala sloga i razumijevanje. Svi su se rado družili i bili dobri prijatelji. Izutetak su bili morski koji nisu voljeli nikoga osim sebe.

A najveći prijatelji svima i najplemenitiji oduvijek su bili dupini.

Oni se nisu bojali morskih pasa.

Kada su upoznali ljude, osvojili su i njihova srca.

Privlačila ih je ljepota nebeskog plavetnila i ptice koje su u visinama izvodile piruete i razne druge zadivljujuće pokrete. S njima su se također sprijateljili jer su jedni i drugi voljeli putovati beskrajnim plavetnilom.

Najviše su se družili s rodama koje su svake godine pratili od juga prema sjeveru u proljeće i obrnuto kada je jesen stizala na sjever. Često, kada bi pratili ptice, jata dupina bi prihvaćala rode na svoja leđa da malo odmore svoja krila. Tako su stvorili prijateljstva koja su bila vječna.

Jednog ranog proljetnog jutra, mladi dupin Dino upoznao je obitelj Rodić: oca Danka, majku Inu i njihovu kćer Sunčanu. Bila je to vesela i zabavna obitelj koja se Dinu odmah svidjela, a i on njima.

Dupin je bio jako radoznao i stalno je postavljao nova pitanja, na koja su gosti sa zadovoljstvom odgovarali.

Tako je Dino doznao kako obitelj Rodić putuje preko mora, rijeka, planina i dolina, sve do ravne Slavonije. Gospodin Rodić zaključio je kako je ovo izvrsna prigoda za priču pa se nakašlje i započne:

Imamo gnijezdo na dimnjaku jedne škole, u gradu Slavonskom Brodu koji izgleda poput nasukanog broda na obalu rijeke uz ravnicu. Tu ravnice nazivaju zelenim morem. Ljeti, kada dozrije, žito daje plodove koji su poput zlatnih bisera. U svom tom bogatstvu se već bezbroj generacija rađa i odrasta. Tu ostaju do jeseni, dok mladunčad ne ojača za putovanje. Tada, bježeći od hladne zime, vraćaju se svojim domovima u tople krajeve.

Kada je završio svi su neko vrijeme šutjeli, a onda je progovorila majka Ina: „I Sunčana se rodila jednog toplog jutra u našem gnijezdu na krovu škole. Često je htjela izaći iz gnijezda i ući u školu kako bi vidjela što se u njoj nalazi. Bila je vrlo nestašna.“

„Naši su biseri stvarno prekrasni, ali ja bih želio vidjeti i te zlatne bisere“ prozborio je Dino.

„Ja ću ti ih donijeti kada se budemo vraćali“ veselo mu odgovori Sunčana. U znak prijateljstva Dino joj napravi ogrlicu. Bila je prekrasna. Načinio ju je od morske trave, a u sredini je stajao jedan od bijelih bisera o kojima je mladi dupin govorio. Sunčana je bila presretna.

Kada su se približili sjevernoj obali mora, obitelj Rodić se oprostila sa svojim prijateljem i njegovom obitelji, te se vinula u visine s ostatkom jata.

Nakon nekoliko dana letenja i mnogo odmaranja u krošnjama stigli su do ravnice zvane Slavonija. Kada su školi došli toliko blizu da mogu vidjeti učionice, kroz njene otvorene prozore začuli su vesele pozdrave i usklike djece.

Ta je godina, zapravo tih nekoliko mjeseci, bila sretna za obitelj Rodić. Bilo je hrane u izobilju, vrijeme je bilo povoljno, a ljudi su – kao i obično – pazili na njih. Najveća radost je bila kada se u cik zoru jednog vrućeg i sunčanog dana rodio novi član obitelji Rodić. Nazvali su ga Rodan. Dok se majka brinula o malom ptiću, otac i Sunčana obilazili su bare i rijeke sakupljajući hranu.

Leteći tako jednoga dana, Sunčana je ugledala zlatno polje koje se njiše na vjetru koji kao da nosi valove žita. Sjetila se Dina i obećanja.

„Tata, idemo po zlatne bisere,“ uzviknula je radosno i počela se spuštati prema nizini. Otac ju je naravno pratio u stopu. Ubrali su nekoliko klasova žita i krenuli kući.

Rodan je brzo rastao i svladao je letenje. Jedva je čekao da se vine u visine s ostatkom jata, preko planina na jug do beskrajnog plavog mora koje je tako žarko želio vidjeti. I naravno, da upozna dupina Dinu o kojem je njegova sestra stalno pričala. I ostali su se veselili ponovnom susretu sa svojim prijateljem, a Sunčana mu je željela što prije predati obećani dar.

Kako ništa ne traje vječno, tako je prošlo i ovo ljeto te stigla još uvijek topla jesen. Rano ujutro, u cik zore jato roda se uzdiglo visoko u nebo. Posljednji put u toj godini bacili su pogled na svoje domove i uspavane kuće ljudi.

Svaki član obitelji Rodić u kljun je stavio po klas žita, vjerujući da će barem jedan stići do Dine.

Put je bio dugačak i naporan svima osim Sunčane i Rodana. Za njih je bio uzbudljiv i pun iščekivanja. Kada su konačno stigli do posljednje planine koja ih je dijelila od Dine, zapuhao je snažan vjetar. Rode su se odlučile malo odmoriti dok se vjetar ne smiri. Našli su zaklon na padini u jednoj staroj, napuštenoj kući okruženoj visokim čempresima.

Dok su se ostali odmarali Sunčana je sa svojim vršnjacima krenula u istraživanje oko kuće. Čim je izašla iz zaklona udarila ju je grana koju je vjetar nosio sa sobom, a njeni prijatelji su odmah otišli po pomoć.

Roditelji su dojurili i vratili ju natrag u zaklon. Kada se nevjeme smirilo, jato je krenulo preko velike planine iza koje ih je čekalo beskrajno, plavo more. Obitelj Rodić je odlučila ostati još koji dan kako bi se Sunčana oporavila. Znali su da je put bez jata preko mora jako opasan, ali isto bi tako mogao biti opasan za Sunčanu ako krenu odmah.

Nakon nekoliko dana Sunčana se oporavila. Tek tada se sjetila zlatnih bisera koje je izgubila za nevremena. Počela je gorko plakati jer je znala da neće uspjeti ispuniti obećanje dano Dini.

„Ne brini,“ rekla je majka pružajući joj zlatni klas. Sunčana je ponovo bila sretna i s nestrpljenjem je iščekivala jutro, a njeni roditelji su skrivali strah i molili su se da sve bude dobro, da ona izdrži putovanje.

Ujutro, sunce se s istoka penjalo na planinu i obasjavalo put prema moru. Ubrzo su se uzdigli iznad planine, a pogled im je pao na jug gdje se nalazilo modro more. Daleko, daleko ono se spajalo s nebom.

U tom moru se nalazio netko isto tako uzbuđen kao i Sunčana. Naime dupini su čekali rode na morskoj pučini. Kada su stigle, svaka obitelj je našla svoga prijatelja, samo je Dino ostao sam i razočaran.

„Ne budi tužan, doći će i oni. Samo dok se Sunčana oporavi,“ rekla je jedna roda i objasnila mu što se dogodilo njegovoj prijateljici.

„Idem odmah po njih!“ uskliknuo je Dino i krenuo prema obali.

Brzo je stigao do podnožja planine. Podigao je pogled i ugledao malu skupinu roda. I one su vidjeli njega. Odmah su mu poletjele u susret.

PUT U SREDIŠTE RUŽE

„Tonka, dušo!“ pozove mama iz kuhinje svoju kćerku koja još uvijek u svojoj sobi spava, mislila je.

Djevojčica se nije odazvala na majčin poziv. Tonku je davno probudilo proljetno sunce. Odmah se popela na stolicu pod prozorom. Uživala je gledajući prve pupoljke ruža ispod prozora i zelenu travu u dvorištu koju su ukrasili cvjetovi maslačaka, tratinčica, divljih maćuhica... A najviše ju je veselio bijeli leptir koji je po cijeli dan letio ispred njezine kuće.

Kako se njeno dijete nije javljalo, majka je otvorila vrata sobe i glasnije pozvala svoje dijete: „Tonka dušo – pa ti si budna! Zašto se ne javiš kad te zovem?!“

„Oprosti mama, nisam te čula“ rekla je djevojčica i dalje gledajući u vrt. Majka se primakne i poljubi ju pogledavši i ona sa smiješkom napolje.

„Haj'mo, brzo oblačenje! Onda dođi na doručak. Kasnije možeš izaći u vrt.“ rekla je mama.

Tonka je na brzinu napravila sve što je trebala i izjurila napolje. Cijelo prijepodne je trčala po dvorištu za leptirom, ali ga nije htjela uhvatiti. On je, kao i Tonka uživao u toj igri. Kada bi doletjela ptica ili se prikrala neka mačka, djevojčica bi ih otjerala kako bi ga zaštitila. I drugi leptiri su dolijetali na cvijet, ali su odmah otišli. Njih nije privlačila njihova igra.

Vrijeme je prolazilo. Prošlo je proljeće i ljeto. Jesen je još uvijek bila topla, već je navješćivala hladne dane.

Jednoga dana, dok su se Tonka i leptir igrali, djevojčica je ugledala jednog velikog leptira koji se spustio na ružičastu ružu. Lagano je mahao svojim velikim krilima koja su bila tamno obrubljena, a po sredini su se prema dnu spuštale široke pruge različitih boja: od narančaste i tamno crvene do smeđe.

Vidjevši ga, Tonka je prekinula igru i lagano se primaknula ruži, govoreći: „Kako si lijep! Prekrasan!“

Bijeli leptir se rastužio i krenuo na drugu stranu – što dalje od ruže.

Tada je zapuhao snažan i hladan vjetar. Mama je poslala Tonku u kuću, dok je ona unosila lončanice pune cvijeća u podrum da ga zaštiti od nevremena i hladnoće koju su najavljivali tamni oblaci.

Tonkin najdraži leptir je poletio za roditeljima prema ruži koju su unosili u podrum. Tu se uvukao u napola otvoreni pupoljak ružičaste ruže. Želio je preživjeti – iako je to za njih bila rijetkost – i da mu ruža oboji krila.

Tonka je slabo izlazila, ali je stalno mislila na svog bijelog leptira. Bojala se kako ga nikad više neće vidjeti.

Prošla je zima u kojoj je ona često obilazila svoju ružu i šaputala joj.

Došlo je proljeće, sunce je zagrijalo zemlju. Sve se zazelenilo, a ruža je ponovo iznesena i vraćena na mjesto. Tonka je izašla iz kuće. Dozivala je svoga prijatelja, nadajući se da je preživio.

Toplina sunca koje je grijalo probudila ga je i on je poletio ispred djevojčice.

Ushićeno je uzviknula: „Lijepi leptiriću moj, preživio si! Ti si mi najljepši.“

Leptir je ponosno raširio krila u znak pozdrava.

Opet je bio sa svojom prijateljicom.

NAOČALE ZA DELINU

Daleko na morskoj pučini, daleko od svih puteva i svih pogleda smjestila se skupina od desetak otoka. Bili su poslagani u pravilan krug i po tom obliku dobili ime Prstenasto otočje. S vanjske strane dizale su se strme bijele stijene, a prolazi između otoka su bili toliko uski da njima može proći samo običan čamac. Unutar kruga more je umivalo pješćane plaže iznad kojih su se širile bogate krošnje stabala

ukusnog voća. U dubini tog zelenila, na svakom otoku nalazile su se špilje, a more se u njih uvlačilo poput krivudavih rječica.

Naizgled pusto otočje bilo je stanište dupina. Zahvaljujući nepristupačnosti vanjske strane otočja, oduvijek su tu živjeli mirno i bezbrižno. U slučaju opasnosti, otočje im je bilo sigurno utočište.

Družili su se sa svim životinjama mora i pticama koje su s njima dijelile bogatstvo otočja. Ljude su također rano upoznali i plivali za njihovim brodovima iz radoznalosti te prihvaćali hranu koju su bacali mornari. Kada bi neki brod doživio brodolom, vijest se brzo širila morem, pa bi dupini prvi stizali u pomoć. Okružili bi brodolomce štiteći ih tako od opasnih morskih pasa i gurali ih do kopna ili do svog otočja ako je bilo bliže.

Imali su i ružnih susreta s ljudima kada su ih ovi pokušavali uloviti za hranu. Najčešće su uspjeli izbjeći takve susrete. U tome su im pomagale ribe. One su javljale čim brod krene prema otočju. Dupini bi tada svi žurno zaplivali prema svome utočištu. Brod bi ih je pratio do samih prolaza, gdje se bespomoćno zaustavljao.

Tada bi mornari čamcima krenuli u središte prstena, a dupini bi nestajali u tami špilja, odakle su podvodnim prolazima napuštali skrovište i nestajali na pučini suprotno od ribarskog broda. Tu nikada lov nije uspio, pa su među mornarima kružile priče kako je to otočje začarano i kako dupine čuva sam Bog, te ih se ne smije dirati.

Dupini su naučili da treba biti sumnjičav prema ljudima dok se ne otkrije njihova prava namjera. Svejedno su plivali slobodno svim morima, nalazeći se uvijek u blizini ljudi, i uvijek su se umorni vraćali u svoje stanište, gdje su ih čekale ženke s tek rođenim dupinima. Obitelji su se okupljale u svojim pećinama, gdje su se dugo u noć prepričavale priče o doživljajima tog dana.

Mala Delina, koja je s majkom ostajala u staništu, pažljivo je slušala priče ostalih članova obitelji.

„Majko, molim te! Povedi me do kopna da upoznam ljudski rod!“ zamolila je majku jedne večeri kad su priče utihnule.

„Idemo odmah sutra ujutro“ odgovorila je zadovoljno majka shvativši da joj je dijete dovoljno odraslo za putovanje.

U rano jutro cijela obitelj je krenula na put. Delina je s majkom plivala u sredini skupine kako bi je svi mogli čuvati i bodriti. Sunce je bilo već dosta visoko kada su ugledali kopno. Na toplom suncu sunčalo se mnogo ljudi, a u vodi su se igrala djeca. Oduševljena Delina požurila je odmah prema njima, ali obzirna majka je zaustavi i objasni kako bi naglim dolaskom djecu uplašila, a time izazvala gnjev njihovih roditelja: „To bi moglo biti kobno za tebe i za cijelu obitelj.“

Delina je odmah poslušala, ali gledajući djecu, počela je i sama veselo skakutati bučkajući snažno vodu oko sebe. Time je privukla pozornost djece i odraslih. Djeca su se veselo smijala.

Jedna djevojčica po imenu Moki, sa sunčanim naočalama na nosu, odmah je zaplivala prema dupinima. U znak pozdrava, skinula je naočale i mahnula Delini.

„Što ima ta djevojčica?“ upitala je Delina majku.

„Naočale,“ odgovorila je majka.

„I ja bih htjela naočale!“ uzviknula je Delina.

U tom trenutku naočale su skliznule djevojčici iz vlažne ruke i potonule u more.

„Ne poželi tuđu nevolju“ odgovorila je majka.

Tužna, djevojčica je plačući zaplivala prema obali dozivajući majku, a ona je odmah potrčala prema njoj misleći kako joj je dijete u opasnosti. I ostali su ljudi ustali, spremni pružiti pomoć ako zatreba.

Delina je – prije nego li je majka uspjela išta reći – bez razmišljanja zaronila, uhvatila naočale i jurnula prema obali.

Moki je stigavši do majke počela objašnjavati gdje su nestale naočale okrenuvši se prema moru.

U tom trenutku je izronila Delina s naočalama na nosu. Vidjevši je, djevojčica se nasmije i radosna skoči u vodu, zagrlj Delinu i počne je ljubiti. Tada su i uznemireni dupini dojurili u pomoć Delini misleći kako je u opasnosti, ali zatekli su je kako se veselo gnjurka s novom prijateljicom.

„Evo ti naočale, poklanjam ti ih za ove lijepe trenutke, a tebi bolje pristaju!“ uskliknula je Moki na radost svih prisutnih.

Tada je majka dupinka s vrata skinula ogrlicu od morske trave na kojoj se bijelio veliki biser i poklonila ga Moki. Svi su oduševljeno pozdravljali novo prijateljstvo.

MRAVLJA PRINCEZA

U kući obitelji Dobodov od ranog jutra bilo je živo i veselo. Bio je to poseban dan. Kako i ne bi kad se iščekivao dolazak male princeze.

Cijela obitelj je bila na okupu: baka sa sinom i njegovom obitelji, zetovi roditelji, njihov drugi sin i njegova obitelj. Veselo su čavrljali za stolom u sobi i na svaki zvuk automobila jurili na balkon misleći kako stiže njihova mlada obitelj.

A onda, u trenutku kada je baka ušla u kuhinju, odjekne veseo glas:

„Bako, stižu!“ radosno je uzviknula Ana, bakina najstarija unuka.

Kao odgovor na njen uzvik, kroz kuću su odjekivali veseli dječji glasići, praćeni brzim koracima. I baka je krenula prema izlazu gdje su je svi čekali kraj otvorenih vrata.

Ubrzo su u kuću ušli kćerka i zet Vili, mladi roditelji sa svojom prvorodenom princezom Dobi. Radost je bila neizmjerana i svi su govorili u isti glas. Majku i bebu svi su redom izljubili i otpratili do spavaće sobe da se odmore do ručka.

Dok su odrasli govorili o djetetu, dječica su tiho otišla u sobu šaputati i gledati svoju malu sestričnu. Jednostavno rečeno, u kuću je ušetala neizmjerana sreća.

Za vrijeme ručka bebica je ostala sama u sobi, a vrata su bila otvorena kako bi ju čuli ako zaplače.

Istovremeno, u skrivenom dijelu stana odvijala se druga predstava.

Kopajući rupu ispred zgrade radnici su otklanjali kvar na cijevima. Kako su tu živjeli mravi, nastala je prava zbrka. Sve su te male životinje pobjegle u pukotine zidova. U dubini zida, nečujno je niklo novo mravlje kraljevstvo.

Toga dana kraljica pozove svoje podanike da ih izvijesti o važnom događaju:

„Dragi moji podanici, vjerni ratnici i vrijedni radnici. Kao što je kralj govorio kad nas je vodio ovamo, stigla je kući mala princeza kojoj se danas svi morate pokloniti iako nije našeg roda. Dajem riječ kralju, on će vas upoznati s protokolom i zapamtite, morate dobro slušati.“

Tada je na podij ponosno istupio kralj:

„Kao što ste već čuli, u ljudsko kraljevstvo je stigla mala princeza koja će nam osigurati bezbrižan život za cijelu generaciju. Jedini uvjet je da se krećemo neprimjetno. Ići ćemo polako, jedan po jedan popeti se do prijestolja njezinog Veličanstva, pokloniti se i tiho vratiti u prolaz gdje ćemo čekati da se velika dvorana – trpezarija – isprazni i dođe vrijeme za našu gozbu.“

Vjerni i poslušni podanici su krenuli za kraljem, stranicom kreveta uza zid popeli se do jastuka, i poklonili diveći se ogromnoj princezi koja je spavala na prijestolju većem od njihovog kraljevstva. Isto tako su se nečujno vratili u sklonište gdje su čekali svoj trenutak. Kada je došao red na njih, uživali su u gozbi ispod stola. Pred sumrak, vratili su se zadovoljni u svoj dom.

Dani su prolazili, na radost ukućana, sinova djeca su dolazila skoro svaki dan i unosili radost u kuću svojim smijehom i igrom. Uz njih je rasla i Dobi, koja je već pratila njihove glasove i pokrete.

I u mravljem kraljevstvu je bilo isto raspoloženje, svakog dana su svi dolazili na gozbu. Ponekad, kad bi čuvari primijetili da netko od ukućana uzima usisivač, viknuli bi:

„Uzbuna!“, tada bi svi bježali duboko u prolaze u zidu koji zaglušuju buku tog strašnog uređaja. Tu bi čekali da se situacija smiri.

Tako je prošla jesen, zima i došlo proljeće. Dobi je počela puzati, pa su mravi postali pažljiviji kako ne bi nagazila na njih.

Jednog ljetnog dana, po dolasku s posla, za ručkom Vili reče: „Bako, noćas sam vidio žohara u stanu. Bit će najbolje da mi s princezom odemo tjedan dana na more, a vas molimo da pozovete ljude iz deratizacije.“

Zet nije ni završio razgovor, a mravi čuvari su već odjurili do kralja. Uplašeni, svi u glas su ispričali što su čuli.

On je sjedio ozbiljan, malo promislio i naredio da se hitno sazove skup podanika. Ubrzo im je svima objasnio što se događa i naredio da se privremeno zatvore svi prilazi u ljudsko kraljevstvo i dodao:

„Radovi su odavno završeni, zemlja se osušila. I trava je već izrasla. Vraćamo se u naš dom!“

DOLAZAK NEBESKE VILE SVJETLENKE

Oduvijek su vile šumarice plesale na šumskim proplancima i slavonskim poljima uz rub šume u ranim i maglovitim jutrima. A kad bi Sunce zasjalo, nestale bi u gustim hrastovim šumama. Pojavile bi se opet kad je Sunce bilo na odlasku prema zapadu.

Samo je jedna vila s radošću dočekivala Sunce i žurila mu u susret i svakog dana ostajala sve duže uživajući u njegovoj svjetlosti i toplini. Zato su joj njene prijateljice dale ime Svjetlenka.

Svjetlenka je toliko voljela Sunce da je poželjela i sama s njim putovati.

Tako je jedne rane zore uzletjela visoko prema sunčevim zrakama koje su tek počele parati tamu noći. Sjela je na jednu zraku koja ju je odmah prihvatila i napravila ugodan smještaj. Osjećala se kao da je u kočiji.

Krećući tako od samog istoka uz rub Dilj gore prema zapadu mahala je svojim prijateljicama, zavirivala u svaki kutak te prostrane ravnice, prolazila kroz naselja pa sve do obale rijeke Save na jugu i u svemu uživala.

Uvečer, kad je Sunce bilo na zapadu, zadovoljna se vratila opet na istok svojim prijateljicama. Prije spavanja dugo im je pričala što je vidjela i koga je upoznala.

Ujutro rano, odmorna je poletjela svojoj kočiji. Ovaj put je odlučila zauvijek putovati sunčevom stazom. Svakim novim danom se radovala ponovnom dolasku u svoj kraj.

Dok je cijelo selo uz šumu u slavonskoj ravnici spavalo i skrivalo se u svojim kućama, kočija nebeske vile Svjetlenke kretala se zorom. Noć je tužno i polako povlačila svoje tamne krake. I Svjetlenka je usporila svoju kočiju, kako bi dan polako dolazio dozvolila im je da njihov sastanak što duže traje upleten u tamnom i žuto-zelenom zagrljaju.

Kao i obično, doček je bio raskošan. Vile šumarice su razvlačile lepršavu magličastu koprenu. Od silnog razvlačenja ona je pucala, a pred Svjetlenkom se otvarao predivan put. Sunce je lagano plovilo na bijelim i ružičastim oblacima. U šumi su ptice pjevale jutarnju melodiju kojom su pokazale dobrodošlicu dragoj gošći. Krošnje su se njihale u taktu, dok je lišće nježno treperilo. Svjetlenka ih je pozdravila i nastavila putem požutjele staze.

Prešavši šumu, pred njom su se razlila široka polja beskrajne plodne ravnice. Vile zvončice u prozirnim haljinama, zaigrale su kolo.

Zlatno polje se zanjihalo i napravilo prostora crvenim makovima. Na sve strane letjeli su nježni leptiri svih boja. Vrijedne pčele skupljale su nektar. Mravi su sakupljali hranu i gradili svoje domove.

Preko rosne trave prošle su lake srne, a skriven uz šumarak na njih je pazio stasit, snažni jelen-predvodnik. U blizini se čula mala rječica koja je protjecala prema jugu. Igrajući se bistrim valovima, svjetlucale su male ribice.

Nebeska vila Svjetlenka, kretala se prema zapadu zavirujući u svaki kutak. Tražila je djevojku čiji ju je plačni glas neprestano dozivao.

U blizini rječice, žalosna je vrba raširila svoju krošnju. Svjetlenki se učinilo da vrba plače. Zavirila je pod njenu krošnju i ugledala uplakanu djevojku kako plete svadbeni vijenac od zlatnog žita, ukrašavajući ga poljskim cvijećem:

„Molim Vas, pomozite mi!“ reče djevojka i obriše suzne oči.

„Dijete, kako ti je ime? Što te je toliko rastužilo? I što želiš?“

Iako je Svjetlenka to sve znala, željela je da joj djevojka odgovori. Željela je da otvori dušu, kako bi ju bolje razumjela.

„Ja sam Klasjenka. Ime mi je nadjenula baka. Dobila sam ga po djevojci iz legende koja obilježava naš kraj. Danas su po mene trebali doći svatovi. Moj je zaručnik, još u rano proljeće, otišao u šumu sjeći hrastove sa svojim prijateljima. Htio je napraviti kuću za nas. A još uvijek ga nema,“ zajeca.

„Praviš svadbeni vijenac?“ upita Svjetlenka.

„Od kad pamtim pravim vijence svako ljeto. Ovaj sam htjela da bude poseban – najljepši!“ reče djevojka, poklopi lice rukama i gorko zaplače.

Po toj legendi koju joj je pričala baka, nekad davno u ovome kraju je živjela djevojka. Ona je ljeti, svakoga dana, pravila vijence od žita ukrašena poljskim cvijećem i nosila ih u šumu. Vješala bi ih po granama najvećeg drveća da bi nahranila ptice.

Jednog dana, u selo se vratio mladić Miro. On je – dok je bio mali dječak – otišao daleko. Čak kod svog strica na more. Tamo je plovio morima svijeta.

Volio je svoju obitelj, plavetnilo mora, daleke zemlje, ali najviše od svega volio je graditi brodove.

Sada, kad je nešto naučio vratio se svojoj kući sa željom da se tu oženi i ima svoju obitelj.

Čim je ugledao, zaljubio se u nju i njene prekrasne oči. Naravno, riječ je bila o Klasjenki. Odmah ju je zaprosio. Tada je otišao s prijateljima uz čiju je pomoć iskrčio dio šume prema polju na južnoj strani u blizini sela. Kako je gradio brodove, Miro je odlučio napraviti kuću za sebe i svoju mladenku i nazvati ju Brod. Sa svojim prijateljima je došao po mladenku. Nicalo je uz taj Brod i novih kuća i naselja. Ubrzo je nastalo i mjesto nazvano Brod.

„A kako se zove tvoj mladoženja?“ nakon stanke upita vila.

„Miro!“ tužno odgovori djevojka.

Svjetlenka je znala za legendu koju su joj ptice pričale već godinama, svakoga dana. Čak je zimi znala, umorna, kroz hladne oblake zaći do šume kako bi je čula. Toliko ju je voljela.

A gle, sada spozna da tu legendu i ova djevojka voli. Ta, kojoj je milovala kose još dok je mala bila.

Ne samo da je voli, ona je dio te legende i opet će ju ponoviti, pomisli Svjetlenka.

Malo je osluhнула i shvatila da ne čuje lupanje u šumi. Tamo su ptice pjevale veselije nego obično. Čak joj danas ni legendu nisu ispričale. Tada reče:

„Ne plači, dobra djevojko. Obuci najljepšu haljinu. Neka te majka počešlja i stavi ti vijenac na glavu. Neka dovrše pripremu svečanog dočeka za mladoženju, kuma i svatove.“

„Moja dobra vilo! Znala sam! Znala sam! Baka mi je govorila da pravim vijence i svaki dan ih nosim u šumu pa ćeš ti biti moja vila zaštitnica!“

Klasjenka je živahno trčala u krug i mahala rukama kao da nekoga želi dohvatiti. Onda je sjela na travu i uz pjesmu dovršila vijenac.

Nebeska vila ponovno je zavirila u šumu. Pratila je pjesmu ptica i veseli žamor šumskih životinja.

Iz šume su izašla dva mladića. To su bili mladoženja Miro i kum Dragec, a pratili su ih prijatelji. Uz šumu, na samom rubu uz put nazirala se nova kuća.

Radost je trajala cijeli dan. Slavili su Mirin povratak i njegovo i Klasjenkino vjenčanje. Svjetlenka je cijelo vrijeme bila uz njih i dijelila njihovu sreću.

Njena kočija se polako odmicala prema zapadu. Već su je došle ispratiti krijesnice.

„Kako su sretni! Neka takvi i ostanu.“ rekla je na rastanku dok ih je gledala.

„Opet će se roditi novi grad, a kako će se zvati? Neće, to će biti isti grad. Samo će se proširiti sve do velike rijeke Save.“ rekla je vila Svjetlenka i krenula lagano ka zapadu u svojoj kočiji.

U pozdrav, valovi su šumili rijekom i lišće u šumskim krošnjama je šuštalalo. A u selu je uz pjesmu odzvanjao zvuk tamburica.

BUĐENJE U SOVSKOM JEZERU

Nekada davno, davno Bog mora Naron u Panonskoj nizini napravio si je najljepše od svih mora i nazvao ga Panonsko more. Podario mu je sve blagodati: udahnuo je u njega bezbroj prekrasnih vrsta biljnog i životinjskog svijeta. I obale je ukrasio pješčanim plažama, kamenim hridima, golim i pošumljenim stijenama. Bilo je to nešto pliće more spojeno s nekoliko uskih kanala sa Sredozemnim morem i rijekama sa Crnim morem. Tu morski psi nisu mogli živjeti. A i svojim kratkim dolascima su ugrožavali život žiteljima mora.

Kako bi im pomogao, bog Naron je odlučio na samom jugozapadnom rubu napraviti malo zaštićeno more. Desetak stjenovitih otoka razmještenih u tom dijelu skupio je u krug. Između njih su prolazi bili uski i plitki. U sredini je bilo zaštićeno more u kojeg su svi žitelji Panonskog mora bježali pred opasnostima. Okolo otočja su ostajali dupini koji su pjesmom tjeroali zločeste pse. Naime, davno prije, morska vila Ponka ih je naučila pjevati pjesme od kojih morski psi bježe. Bio je to raj na zemlji o kojem se pričalo nadaleko. Svi su tu živjeli u ljubavi, slozi i blagostanju. Sve vrste su živjele u brojnim i sretnim obiteljima.

Iz cijeloga svijeta su dolazili mnogi vidjeti tu ljepotu, uživati u njoj i nastojali nešto naučiti kako bi isto primijenili u svome kraju. Dugo, dugo trajala je ta idila. Jedino su morski psi bili ljuti i zavidni, te su željeli nauditi Bogu Naronu i uništiti Panonsko more. Sve vrijeme su pokušavali ući u zabranjeno more, ali uvijek bez uspjeha. Zbog toga su bili jako ljuti i nisu mogli podnijeti da ne mogu ući u svako more, a pogotovo u zaštićeno more koje je bilo najljepše i najbogatije.

Kao i u svakom svijetu, tako je i tu bilo velikih i trajnih ljubavi koje je Bog čuvao i ispunjavao im njihove iskrene i poštene želje. Takva je bila ljubav mladog para Irka i Kizi iz porodice plavih riba, koji su odrastali u susjedstvu i zavoljeli se još u djetinjstvu. Bila su to posebna djeca, voljeli su sve živo u moru i na kopnu. Uživali su u ljepotama svoga kraja. Tako su često odlazili u Prstenasto otočje i najviše se zadržavali u velikoj pješčanoj uvali, gdje su naučili slušati pjesme mora i njegovih žitelja. Jednako tako su voljeli i pjev ptica i šum vjetra u strunama krošnji koje su se dizale iznad njih. Uživali su i u izvoru slatke vode koja se ulijevala u more. Naučili su govor vjetra kao i govor valova, te su njihove poruke prenosili u svoje jato. U toplini uvale sanjali su o dugotrajnoj sreći u kojoj će othraniti svoju djecu, dočekati unučad i ostarjeti zajedno.

Kad su odrasli, roditelji im prirediše svadbu, na koju su došli zvani i nezvani gosti i svi im zaželjeli beskrajnu sreću. Mladenci su u takvu sreću i vjerovali iz dubine duše.

Ali ubrzo poslije toga, među žitelje Panonskoga mora počeo se uvlačiti nemir. Naime, morski psi su pronašli način kako da naude Bogu Naronu: odlučili su zatrpati kanale koji spajaju Panonsko sa Sredozemnim morem.

Zatvaranjem kanala je onemogućeno strujanje vode, a time se ugrozio normalan život. Naglo se počelo sve urušavati, velika količina stijena je zatrpavala i Panonsko more. Nastala je strašna panika, a izlaza nije bilo.

Irko i Kizi nisu izgubili nadu. Otišli su u Prstenasto otočje, u uvalu smještenu na sjevernoj strani najvećeg otoka. U podnožju stijene iznad uvale, izvirao je potok slatke vode koja je žuborila i pjevala pjesmu vječnosti, noseći u more svu svoju snagu i tamo nestajala. Kako je to bio najljepši kraj, svi su tu dolazili i često poželjeli nešto za sebe. Neke su želje i ostvarene te su ga nazvali otokom ostvarenja želja i prihvatili ga kao svetište. Tako su Irko i Kizi, držeći se za ruke, došli moliti Boga Naronu da spasi svu žitelj te njih i njihovu djecu koju Kizi nosi u svojoj utrobi. Molili su i da morskim psima nikada više ne dozvoli ulazak u njihovu najljepšu slano-slatku uvalu. „Sačuvaj žitelje našega mora, učini nas jakima kao što je sveta stijena iznad nas!“ govorili su.

„Sačuvaj život naše djece!“ ponavljali su, dok su im suze tekle niz lice sve do potoka koji je tako nosio njihovu poruku Bogu Naronu.

Bog Naron je čuo njihove molitve. Bio jako ljut na morske pse, ali i na sebe samoga jer je zanemario snagu zla. Zato je odlučio ispuniti njihovu želju. Pozvao je sve žitelje Panonskog mora da dođu u uvalu svetišta. Tada je ljutito puhnuo u dubinu mora, podigao valove, zatresao zemlju, zatvorio uvalu stijenama kako bi zaštitio sve živo u njoj. Podizao je i spuštao kopno vičući:

„Sačuvat ću vas! Bit ćete stijena ljubavi! I oživjet ćete kada vas dvoje mladih puni iskrene ljubavi i čiste duše kao vi, ponovno nježno spuste u vodu.

Tresao je kopno i otvarao put vodi da prođe prema jugu i istoku.

Panonsko more je nestalo, Panonska dolina je dobila novi izgled. Jedino se mogao razaznati dio Prstenastog otočja u raštrkanim gorama, kojima je vratio stari oblik, a u kojima se skrivao usnuli svijet. Njima je ostavio svu njihovu prijašnju ljepotu, bogatstvo i tajanstvenost, čime su zračili nadaleko.

Nakon mnogo, mnogo godina, ta ljepota i svetost privukli su i ljudski rod, te su počeli istraživati Prstenasto otočje. I njih je privukla božanska ljepota i moć najvećeg otoka, iako za čaroliju nitko nije znao. Pronašli su i uvalu, koja je ubrzo postala omiljeno izletišće, a posebno planinara i pjesnika slavonskog kraja i grada Broda. To je današnje Sovsko jezero, smješteno na sjevernoj padini Dilj-gore.

Kroz sve protekle godine nešto je čuvalo ljepotu tog kraja da vječno živi. Oko njega su se ispredale legende. Bio je to otok svetište u čijoj su uvali snivali Irko i Kizi i čekali svoje buđenje.

Jednoga dana, skupina izletnika, učenika jedne škole iz Slavonskog Broda, spuštajući se niz padinu prema Sovskom jezeru promatrali su u vapnenačkoj stijeni fosilne ostatke morskoga života i slušali vjetar kako pjeva pjesmu prošlosti. Među njima je bilo dvoje mladih, Mata i Liza, koji su kao Irko i Kizi vjerovali u vječnu ljubav. Oni su, diveći se toj ljepoti, pustili vjetru koji se spuštao niz rasplesane krošnje da im miluje lica i šapuće tajnu prošlosti. Njima je bilo i suđeno da u ime Boga Narona oslobode začarani par. Držeći se za ruke, zastajali su kraj svake izbočine u stijeni kao da nešto traže. Naime, dok su pozornije slušali glazbu cera i hrasta, pjesma vjetra im je govorila da pronađu začaranu ljubav. I potok koji je žuborio pokušavao je odati im skrivenu tajnu, ali su oni bili veoma uzbuđeni i nisu sve razumjeli. Zato im je Bog Naron odlučio pomoći.

Na strmini se Liza potepe i počne padati. Mata ju je povukao k sebi, naslonivši se na stijenu koja se tu našla da ih zaštiti. U znak zahvalnosti, poljubili su stijenu a ona im je u vapnencu otkrila okamenjene dvije ribice koje se kao i oni drže za ruke. Tada su shvatili da je ono što su čuli stvarno istina. Zato su odlučili odnijeti okamenjene ribice u jezero. Mata je izvadio iz džepa nožić, kojim je kriomice htio od vrbe napraviti sviralu. Njime je lagano odvojio okamenjeni par ribica, dao ih je Lizi na dlan te su lagano sišli do jezera. Tu su ih nježno spustili u vodu. Ribice su odmah potonule. Mladić i djevojka se jednostavno nisu mogli maknuti od vode, kao da nešto čekaju. Nakon kratkog vremena na površinu su isplivale dvije ribice i smiješile se Lizi i Mati u znak zahvalnosti:

„Ipak nas je spasio!“ uzviknuo je Irko.

„Voda je slatka!“ veselo je dodala Kizi.

„Nikad više morskih pasa!“ uzvikivali su gnjurkajući se sretno.

Potočić, koji se spuštao prema jezeru, veselo je zažuborio pjesmu vječnosti.

ZVJEZDANA

Kao i u ljudskom svijetu, tako su u školu išla i mala morska bića. Među njima je bila Zvezdana, najmlađa u obitelji Zvezdić. Sa svojim prijateljem rakom Rakonom krenula je u školu koja se nalazila na jugoistočnoj strani najvećeg otoka u Prstenastom otočju. Na kraju školske godine priređivala se izložba predmeta svih polaznika koji su napravljeni tijekom godine. Onaj čiji je rad bio najbolji bio je pobjednik te godine.

Obično su u obiteljima svi nstojali pomoći djeci. Tako su se i Zvezdanini ukućani potrudili napraviti neki ukras od tvari s morskog dna. Svi su uživali, a Zvezdana je bila tužna. Osjećala je da to treba sama napraviti.

Zato je na kraju odlučila ne sudjelovati u tom natjecanju. Čekat će kraj sljedeće godine kada će rad za natjecanje napraviti sama. Večer uoči smotre otišla je rano spavati više ne razmišljajući o sutrašnjem danu. Njeni ukućani su to i čekali. Kada je Zvezdana čvrsto zaspala, roditelji su na dnu mora iskrižali pet tankih traka jednu preko druge. U sredinu su stavili usnulu Zvezdanu, na leđa joj namjestili prazan oklop uginulog ježa i unutra ugurali otkinuti vrh mladog koralja. Zatim su to sve povezali poprijeko trakama na čijoj sredini je spavala Zvezdana. Ujutro kad su se probudili roditelji su rekli da cijela obitelj ide u školu. Iako se tome protivila, Zvezdana je morala ići. U školi je dobila nagradu. Svi su joj

čestitali. Ona je bila tužna i čim je mogla otišla je sa svojim prijateljem Rakonom plivati po dnu mora. Tamo mu se izjadala kako je nesretna jer to nije njen rad i molila ga da joj sljedeće godine pomogne dok bude pravila novi. Zamolila ga je i da to ostane tajna do samog kraja.

Sljedeće školske godine Zvezdana i Rakon su plivali morem i tražili prazne školjke i puževe kućice te ih nosili u grm u njihovom susjedstvu. Radili su svaki dan.

Jednog jutra plivajući uz samu obalu pronašli su jednu uginulu zvijezdu.

„Pomozi mi da je odvučem do grma,“ zamolila je Zvezdana Rakona. Drugi dan su pronašli praznu veću puževu kućicu i jednu kratku grančicu otpalu s koralja. Rakon je pronašao i izrezao uske trake morskog trave. Uz njegovu pomoć Zvezdana je na svakom kraju napravila malu omču kroz koje će provući krakove uginule zvijezde. U prazni oklop puža ugurali su koraljnu grančicu i na vrh su natakneli jedan mali biser nađen na dnu mora. Jedino ga je Rakon svojim ostrim kliještima izbušio kako bi kroz njega mogao provući traku i tako sve zajedno svezati. Tada je Rakon Zvezdani na leđa stavio tako ukrašenu zvijezdu.

U školi je opet dobila nagradu. Ubrzo je poslije toga otplivala sa svojim prijateljem na površinu mora. Željela je da njena ukrašena zvijezda vječno pluta na površini. Kad su stigli, skinula je ukrašenu zvijezdu i spustila je na površinu vode i rekla:

„Sad tu vječno blistaj svojom ljepotom. Ako dospiješ do obale, onaj tko te pronađe nek' te opet spusti u vodu.“

Prošlo je mnogo vremena otkad se more povuklo i tlo se izmijenilo. Ostao je najveći otok i još nekoliko manjih.

Na jugoistočnoj strani tog otoka ljudi su kopali umjetno jezero. Ono se punilo vodama oborina koje su se spuštale sa tri strane gore. To je postalo poznato izletišta Petnja koje su žitelji grada Broda rado posjećivali. Najčešće su dolazili planinari. Jednom su tako, spuštajući se s vrha prema jezeru dok je kiša padala i sapirala tlo, pronašli okaminu uginule zvijezde s ukrasom na leđima. „Spustimo je u jezero neka pliva,“ rekao je jedan planinar. Valovi su je opet ponijeli.

SNAGA MALIH VALOVA

Od pradavnih vremena, postojalo je jedno veliko more. Njegovu su površinu uljepšavali valovi koji su izvodili razne plesove, uz ritam glazbe svojih pokreta. Onako laki, veseli i bezbrižni uvijek bi isplivali na površinu i cijeli dan se igrali.

Uživali su u svitanju zore, toplini sunca, njegovom zalasku, u noći punoj sjajnih zvijezda i punog mjeseca. Svaki taj trenutak uzbuđeno su pozdravljali i nesvjesno ga uljepšavali. Šum valova je čaroban, a ako se malo bolje posluša čut ćete njihov smijeh ili šapat.

Navečer, kad bi djeca valovi išli u krevet, ostali su putovali prema obali zavrivajući u svaku pukotinu šapućući svoje pjesme. U svitanje su se povlačili natrag na pučinu gdje su jedni drugima pripovijedali svoje doživljaje. Nisu se bojali ni mrke noći niti olujnih vjetrova. Njihovi su roditelji uvijek bili u blizini i pazili na njih.

Na dnu mora žive i dva velika vala – jedan u toplom, a drugi u hladnom dijelu. Mogli su to biti samo hrabri, pravedni valovi, kao predstavnici svih valova koji su čuvali more i sav život u njemu. Zvali su se Hladni i Topli. Bili su omiljeni među žiteljima mora. Podizali bi se, često zajedno po dogovoru, kako bi svom snagom izbacili sve što je s kopna bačeno u more i ugrožavalo njega i njegove žitelje.

Kako je vrijeme prolazilo, te dobre valove zamijenili su neki drugi koji su marili samo za sebe. Sada su ti veliki valovi živjeli na dnu, svaki u svom dijelu mora. I ne izlaze često na površinu. A kada bi izašli iz svoga doma, sijali bi strah svuda oko sebe. Svi su ih se bojali, jer kada bi se veliki val podigao, kupio bi sve manje valove kako bi postao još veći i snažniji. Tada bi s njima parao pučinu, razbijao obalu i odnosio ih u nepoznate krajeve odvajajući ih od njihovih obitelji.

Mali valovi su bili nemoćni, nisu se mogli obraniti niti se dogovoriti kako ih zaustaviti jer su veliki valovi prislušivali šum njihovih razgovora. Odmah bi se podigli i bacili ih u nepoznati kraj.

Jednom su tako roditelji valovi čuli razgovor između dva najveća vala – Hladnog i Toplog. Oni su željeli u dvoboju dokazati svoju snagu.

„Nemaš dovoljno snage da me pobijediš!“ uskliknuo je podrugljivo Hladni.

„Tko to kaže?! Povuci ću sve valove i valiće iz mora i rijeka ako treba!“ drsko mu odgovori Topli.

„Razbit ćeš ih o moje ledene sante i nikada ih više nećeš vidjeti!“ uzvratila Hladni.

„A ja ću tebe i tvoje sante otopiti!“ nije se dao Topli.

Dok su se djeca valovi bezbrižno igrali i utrkivali s jatima srebrenih riba, roditelji valovi su brzo proširili vijest.

Mali Adi i Rona koji su se igrali u blizini svoga oca Lonka, čuli su kako on razgovara s ostalim roditeljima:

„Kada veliki val zahući, govorio je tiho, neka žene odmah odvedu svu djecu duboko u špilju i tamo čekaju da se sve smiri. A mi ćemo se prepustiti na milost i nemilost ovih zlih valova. Moramo biti svjesni da nas se većina neće vratiti, ali je važno da spasimo svoje obitelji. Valjda će se jednog dana vratiti hrabri i pravedni veliki valovi koji će se brinuti o moru i svem životu i prirodi u njemu, a time će štititi i kopno.“

Adi je htio povući oca u stranu i moliti ga da i on pođe s njima u špilju, a onda mu je sinulo kako će pomoći ocu i ostalim valovima. Brzo je šapćući objasnio Roni što je smislio i rekao joj: „Idemo! Moramo zaustaviti velike valove!“

Nekada davno veliki valovi su išli naprijed, a mali su ih samo podupirali i davali snagu. No sada je bilo obrnuto. Prvo su išli mali valovi, a svom snagom su ih gurali veliki i tako bi oni ostali nepovrijeđeni.

Adi i Rona su tražili pomoć od mudrih dupina i kitova. Tada su zajedno s njima dogovorili plan te su njima i ribicama prepustili da prenesu poruku svim valovima u toplim i hladnim krajevima.

Kada je došlo vrijeme, Adi i Rona sa svim valovima mora krenuli su naprijed kao i obično. U to su se uključile i sve ribe i sva ostala morska bića.

Svi skupa navodili su dva velika vala prema samoj sredini gdje se izdizala visoka kamena stijena.

Kada su Hladni, veliki sa sjevera i Topli, veliki s juga, pogurali male valove, nisu mogli vidjeti opasnu stijenu u koju bi mogli udariti. Razmišljali su samo o pobjedi. Tada su ih morska bića s obje strane gurala svom snagom prema gore.

Kada su se vrhovi valova našli u blizini stijene, svi su mali valovi i sva sitna bića naglo skliznuli u more i bježali natrag prema pučini.

Sada su veliki valovi gurani svim velikim bićima mora dospjeli na vrh, oba u isto vrijeme. Kada su ugledali ogromnu stijenu, shvatili su što ih čeka. Probudila im se svijest i osjećali su se jadno shvativši što su oni činili malima. Mislili su da je sad njima došao kraj.

Tada su se kitovi pomakli, a veliki valovi su se uplašeno zanjihali, a onda su kitovi krenuli prema naprijed i podigli se tako da su oba vala nepovrijeđena pala u vodu prema pučini svaki na svojoj strani i tako razbijeni priključili se ostalim manjim valovima.

Životopis

Slavica Popović (rođena Bilić) rođena je 1945. godine u Doboju. Od 1957. godine živi u Slavanskom Brodu. Po završetku ekonomske škole zaposlila se u Đuri Đaković (školujući se uz rad završava prvi stupanj ekonomskog fakulteta), gdje ostaje do umirovljenja 1995. godine.

Pjesme piše od najranije mladosti. Prvu knjigu *Moja Ispovijed* objavljuje 1997. godine.

Drugu knjigu *Samo za tebe* objavljuje 1998. godine i posvećuje ju svom mužu Miroslavu.

Svoju treću samostalnu knjigu pjesama za djecu *Ogrlica od zvjezdica* objavljuje 2002. godine.

Zastupljena je u zajedničkoj knjizi autora *Idemo ukrasti oružje draga* objavljenoj 1999. godine u izdanju Književno likovnog društva Berislavić te u zbirci pjesama *Odmor u vrtu divljeg jorgovana* književne udruge Brod.

Sada izdaje četvrtu samostalnu knjigu priča za djecu *Priče izgubljenog Mora Panonskog*.

RECENZIJE

uz knjigu priča za djecu Priče izgubljenog mora Panonskog

Bakine priče

Lako čitljive, jednostavne, a opet posebne na svoj način, ove pričice nenametljivo su naglasile neke svakodnevne prilike i njihove poruke.

Najmlađi će shvatiti kako su osobine kao skromnost i iskrenost zaista bitne.

Naravno da će i one malo starije ove pričice podsjetiti na možda zaboravljene vrijednosti.

Čitajući ih, nisam se trebala brinuti hoću li nešto pogrešno shvatiti jer su plod mašte bake koja pokušava zabaviti i „nahraniti“ maštu unučića kojima su dosadile klasične bajke.

Ne uspijeva svima iz glave stvarati priču...

Slavica Popović pozvala nas je u svoj personificirani morski svijet mašte.

Neka ga posjete svi koji budu imali prilike!

Andela Popović

Budimo nježniji i pametniji

Čekajući da puževa kućica naraste, Koraljka pronade svoj biser; radoznalo živeći kroz Zlatenkine tajne, čudeći se ribicama koje nose naušnice ili dupinima sa naočalama, prolazimo kroz nezaboravan, nevjerojatan svijet vodenih bića. Sa oduševljenjem čekamo kada će Virko pronaći svoj životni poziv, a istovremeno s osmjehom razmišljamo o osobi u čijoj glavi postoji sav taj čarobni svijet. Ako je istinita tvrdnja da je život na našoj planeti nastao iz vode, onda je Slavica Popović i njena knjiga priča za djecu najbolja potvrda za to.

Obitelj, ljubav, odanost, poštenje i prijateljstvo su osnovna pravila koja određuju gospođu Popović, a i njene pripovijetke za djecu. A i ovo je uvjetno jer sa sigurnošću tvrdim da bi zapravo odrasli trebali pažljivo i polagano prošetati stranicama ove knjige. Naći će na njima ono što smo mi odrasli davno iz nepoznatog i neobjašnjivog razloga izgubili. Nježnost, strpljenje i odanost jedno prema drugom. Djeca to još uvijek imaju. Zato i jesu utjeha i budućnost naša. A mi stariji uzmimo knjigu Slavice Popović i pokušajmo se sjetiti ovih osnovnih životnih pravila. I postanimo svi zajedno sretniji i pametniji. Zbog sebe i svojih potomaka. Slavica Popović je ovom knjigom već to izvrsno uradila!

Ruža Vištica

SADRŽAJ

RIBICA S NAUŠNICOM	5
VODENKONJIČEV IZBOR.....	6
NEPOSLUŠNI PUŽ	8
PROPAST ZLATNOG KRALJEVSTVA.....	9
KORALJKIN BISER	11
BOGATSTVO LENINE BAKE.....	14
RANJENI DUPIN	16
FIDA I VUK.....	17
ZLATNI BISERI ZA DUPINA.....	18
PUT U SREDIŠTE RUŽE.....	20
NAOČALE ZA DELINU	21
MRAVLJA PRINCEZA.....	23
DOLAZAK NEBESKE VILE SVJETLENKE	25
BUĐENJE U SOVSKOM JEZERU.....	27
ZVJEZDANA	29
SNAGA MALIH VALOVA.....	30
<i>Životopis</i>	33
RECENZIJE	34
Bakine priče	34
Budimo nježniji i pametniji	34